

Zondag 8 februari 2015 - Lijden in/aan de wereld

Bij Kolossenzen 1 : 24 - 29 en Marcus 1 : 29 - 39

Paulus zat op het moment waarop wij hem vanmorgen treffen gevangen. Misschien niet in een gevangenis: sommige geleerden denken dat Paulus huisarrest had. Maar dan nog. Zelf beleefde hij het als lijden. Waarom zat hij gevangen? Niet omdat hij iets crimineels had gedaan. Hij zat gevangen vanwege zijn geloof. Dat was hem wel meer overkomen.

Geloof in Jezus was verdacht in zijn dagen. Het kwam hem op heel wat tegenslag te staan. Maar dat was een offer dat hij graag bracht. Graag? Ja, want lezen we: het is nodig dat ik ook lijd voor jullie. Daar ben ik blij om!

Dat klinkt ons toch vreemd in de oren. 'Blij dat ik rij' stond er vroeger wel op stickers op auto's. Maar Paulus' motto was: blij dat ik lijd. Waarom schrijft hij ook: want zo lijd ik voor de kerk. Soms lijken Bijbelteksten steeds cryptischer te worden naarmate je je er verder in verdiept. De tekst is hier in de Bijbel in Gewone Taal wel heel kort samengevat. Het komt erop neer dat Paulus schrijft dat er nog iets aan het lijden van Jezus ontbreekt. Het lijden is nog niet voorbij? Maar hoe kan er aan het lijden van Jezus nu iets ontbreken? Jezus heeft aan het kruis toch geroepen: 'Het is volbracht'? En niet: 'Het is bijna volbracht. Nu moeten jullie de rest maar zelf afmaken'? Ja, het lijkt inderdaad alsof hier bedoeld wordt

dat er aan het lijden van Jezus nog iets ontbrak. Maar die gedachte is inderdaad onbestaanbaar. Paulus bedoelt hier dan ook iets heel anders. Het ging om de geméente van Christus.

Paulus meende dat die gemeente leefde in de eindtijd. Hij zei tegen medechristenen: 'We moeten veel moeilijkheden meemaken voordat we Gods nieuwe wereld kunnen binnengaan.' En hij ging er vanuit dat een christen een bepaald deel van die verdrukkingen toekwam. Op den duur zou dan, om zo te zeggen, het vastgesteld quotum vol zijn en dan brak de nieuwe wereld van God aan. Paulus is dan ook blij dat hij zijn steentje kan bijdragen. Hij bedoelde niet: 'Ik ben blij dat er wat lijden is bijgekomen', maar: 'Ik ben blij dat er door mijn lijden er weer iets wordt afgehaald van het quotum.' Paulus telde niet op, hij telde af: mijn verdrukking maakt het totale aantal verdrukkingen kleiner. Hij hoorde de bazuinen van Gods nieuwe wereld al klinken.

Maar zelfs als wij nu iets begrijpen van wat Paulus bedoelde, dan blijft het toch een vreemde gedachte. Maar dat kan ook aan ons liggen. Wij zijn geen lijdende kerk. Er wordt wel veel gejammerd in Nederlandse kerken: dat het aantal leden achteruit gaat, dat de wereld zo zorgwekkend is, dat de zeden verwilderen, dat de kerk naar de rand van de samenleving wordt gedreven. Maar op geloven staat bij ons geen gevangenisstraf, laat staan de doodstraf. In de afgelopen week volgde ik twee studiedagen met als onderwerp dogmatiek, zeg maar geloofsleer.

En daarbij constateerden we dat het niet populair is om het over de lijdende kerk te hebben. We hebben toch meer met een heel goed geloof dan dat we het als predikanten hebben over lijden met Christus. En ik moet zeggen dat ik dat ook wel bij mijzelf herken.

Van Paulus kunnen we leren dat geloven altijd op de een of andere manier ook echt kan aanvoelen als kruisdragen: lijden in en om de ander, lijden om je geloof. Niet alleen.

Maar wat mij betreft zou ik toch een andere invalshoek kiezen dan Paulus met zijn: Blij dat ik lijd. Er is meer. Er is ook de hoop en de vreugde. Geloven speelt zich af tussen twee grondwoorden: kruis en opstanding. We zijn ergens onderweg van het één naar het ander: van deze wereld naar Gods nieuwe wereld. Een gelovige staat met één been in deze wereld, met het andere in Gods Koninkrijk. Dat geeft aan geloven iets dubbels. Maar je komt als christen in ieder geval niet uit onder die donkere kant. Nee, niet alleen het lijden van: 'Elk huisje heeft zijn kruisje.' Dat gezegde is op zich wel waar, maar dat gaat over wat ons persoonlijk ten deel valt.

Kruisdragen betekent ook: last hebben van het lijden in de wereld, lijden aan wat ook de ander overkomt, lijden om alles wat je hoopt en gelooft maar wat nog niet zichtbaar is of wat verduisterd wordt.

En ik denk velen van u ook de ervaring kennen dat geloven het leven niet alleen maar gemakkelijker maakt.

Voor een deel maakt het geloof het leven moeilijker. Als we geloven dat het anders kan, dan is het des te onverdraaglijker dat het nog niet anders is. Dát is het offer dat het geloof in Christus met zich meebrengt. Maar het is ook andersom: het lijden aan deze wereld komt binnen in het licht van het evangelie ook in een hoopvol perspectief te staan.

En dat hoorden we ook in de evangelie-lezing van vanmorgen.

Vlak na het begin van Jezus' optreden in het openbaar krijgen Petrus, Jakobus en Johannes in het huis van Simon en Andreas een voorproefje te zien van wat zij dankzij Jezus vaker zullen meemaken: dat de Opgestane licht en heil in het leven van mensen brengt. Zo is vanaf het begin duidelijk wie Jezus voor ons mensen wil zijn: Hij neemt ons bij de hand en verlost ons van ziekte en dood.

Het helende leven van de Heiland staat in het teken van opstanding en verlossing. De Levende heelt het leven, dat gekwetst is door wonden en trauma's.

De Trooster maakt een eind aan verdrietige situaties door een heilzame keer ten goede aan ons leven te geven. De Verlosser geeft mensen een nieuwe kans. Zo gaan wij aan Gods hand van kruis naar opstanding.

Jezus trekt als een magneet mensen aan die hulp nodig hebben, omdat zij aan allerlei ziekten lijden. Daarom

wordt Jezus continu belaagd door mensen die in Hem hun laatste kans op redding zien.

Boze geesten wordt het zwijgen opgelegd, want als er iets is dat een mens kwelt, dan is het wel dat je niet langer de baas bent over je eigen gedachten, over je eigen wil. Je leven wordt beheerst door wat je niet wilt dat gebeurt. Je kunt niet langer de situatie overzien. Je bent jezelf niet meer, ook voor jezelf onherkenbaar geworden. Je lijdt hevig aan het leven. Je voelt je zo machteloos, zo hulpeloos, zo bang. Vreselijk wat een mens dan moet doormaken.

Je omgeving lijdt met je mee. Ook van mensen in je directe omgeving wordt heel veel gevergd.

Dat God niet wil dat ziekte, angst en zorgen ons leven verzieken. Zo wordt zichtbaar wat het bevrijdende goede nieuws inhoudt, dat God het laatste woord heeft.

Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Dat is te zien aan mensen die een nieuwe kans krijgen om gezond en wel iets goeds van hun leven te gaan maken. De schoonmoeder van Petrus grijpt die kans om in navolging van Jezus medemensen te dienen. Zij kiest er voor diakonaal te leven tot heil van medemensen, omdat zij dankbaar is dat Jezus haar genezen heeft. Zo is de schoonmoeder van Petrus de eerste diakones. Niet omdat zij dat haar taak acht als vrouw, maar omdat dankbaarheid haar hart vervult.

En wat kan dit dan ons nu zeggen?

Mensen worden aangeraakt, bij de hand gevat, niet pas als het weer goed met hen gaat, niet pas als de bezetenheid verdwenen is.

Maar juist als ze ziek zijn, juist als ze bezeten zijn, doorbreekt Jezus de grenzen en reikt hun een hand.

De genezingen die Jezus verricht zijn als voortekenen van het Rijk dat komt. Misschien is elke genezing, elke opleving, elk opstaan van mensen uit het donker van het bestaan, daar een teken van.

En zo kan ook ons doen en laten naar dat komende Rijk verwijzen. Het is er nog niet, maar het zal komen.

Ons wordt nu de hand gereikt.

Daar komt een man uit Nazaret. Zijn naam is dat Hij mensen redt.

Dat ook wij dat in ons leven zullen ervaren.

ds. Hillegonda Ploeger

Gereformeerde Kerk Loosdrecht